

नेपाल सरकार
सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय
सिंहदरबार, काठमाडौं

सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन , २०६४ को दफा ५(३) र नियमावलीको नियम ३ बमोजिम सार्वजनिक गरिएको विवरण

सूचना सार्वजनिक गर्ने निकायको नाम:- सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय, सिंहदरबार ।

सूचना सार्वजनिक गरेको अवधि:- २०७३।०४।०९ देखि २०७३।६।३० सम्म

१. निकायको स्वरूप र प्रकृति:-

गरिवीलाई न्यून गर्दै लैजाने र अन्ततः विश्वबाट नै गरिबी हटाउने उद्देश्यका साथ सहश्राब्दी विकास लक्ष्य र सार्क विकास लक्ष्य समेतलाई दृष्टिगत गरी नेपाल सरकारका आवधिक योजनाहरूले गरिबी न्यूनीकरणलाई नै पहिलो प्राथमिकतामा राखेकोले गरिबी निवारण सम्बन्धी विचित्र निकायबाट संचालन भैरहेका कार्यक्रम बीच संयोजन र समन्वय कायम गर्न तथा सहकारी मार्फत गरिबी निवारणका कार्यक्रमलाई परिचालन गरी ग्रामीण अर्थतन्त्रको विकासमा महत्वपूर्ण भूमिका खेल्ने उद्देश्यलाई अंगिकार गरी सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालयको स्थापना भएको हो । साथै नेपाल सरकारले अन्तरिम संविधान लगायत आफ्नो नीति , वार्षिक बजेट तथा आवधिक योजना मार्फत सहकारीलाई आर्थिक विकासको एक प्रमुख स्तम्भको रूपमा विकास गरी आर्थिक बृद्धि हासिल गर्ने उद्देश्य लिएको छ । सरकार, सहकारी र नीजि क्षेत्रको संयोजनबाट मात्र आर्थिक तथा सामाजिक विकास गर्न सकिन्छ भन्ने कुराको आत्मसात गर्दै विभिन्न मन्त्रालयहरू र निकायहरूले संचालन गर्ने गरिबी निवारण सम्बन्धी कार्यक्रमहरूको समुचित समन्वय गर्ने उद्देश्यका साथ नेपाल सरकार (मं.प.) को मिति २०६९।२।५ को निर्णयले सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालयको गठन भएको हो ।

(क) दृष्टिकोण:

सबल र सक्षम सहकारी प्रणाली सहितको गरिबीमुक्त नेपाली समाज ।

(ख) ध्येय:

राष्ट्रिय अर्थतन्त्र र गरिबी निवारणमा योगदान बढाउने गरी सहकारी प्रणालीको सबलीकरण गर्ने एवं गरिबी न्यूनीकरणको कार्यमा नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्ने ।

(ग) उद्देश्य:

- समुदायमा रहेको आर्थिक एवं सामाजिक पूँजीको अधिकतम उपयोग हुने गरी सहकारीको विकास, विस्तार र प्रबर्द्धन गर्ने ।
- सन् २०१७ सम्ममा गरिबीको रेखामूनी रहेको जनसंख्या १८ प्रतिशतमा ल्याउने राष्ट्रिय लक्ष्य प्राप्त गर्न सहयोग गर्ने ।

२. निकायको काम, कर्तव्य र अधिकार-

नेपाल सरकार मन्त्रीपरिषद्को मिति २०६९।०२।०५ को निर्णयानुसार नेपाल सरकार कार्य विभाजन (संसोधन सहित) नियमावली २०६६ स्विकृत भए अनुरूप सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालयको कार्य निम्नानुसार रहेको छ ।

१. सहकारी र गरिबी निवारणसम्बन्धी नीति, योजना तथा कार्यक्रमको तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्याङ्कन,
२. सहकारी सङ्घ संस्थाको विकास, सुदृढीकरण र नियमन,
३. सहकारी र आर्थिक विकास,
४. सहकारीको प्रवर्द्धन र संरक्षण,
५. अन्तराष्ट्रिय सहकारी संगठन सम्बन्धी विषय,
६. अन्तराष्ट्रियस्तरमा सहकारी संस्थाको प्रवर्द्धन र विकास,
७. सहकारी बचत तथा ऋण लगानी सम्बन्धी विषय,
८. सहकारी र गरिबी निवारणसँग आबद्ध संघसंस्थाको अनुगमन, रेखदेख र नियमन,
९. सहकारी रकमको लगानी,
१०. सहकारी र गरिबी निवारणसम्बन्धी विभिन्न निकायबाट सञ्चालित कार्यक्रमको समन्वय , अनुगमन र मूल्याङ्कन,
११. सहकारी र गरिबी निवारणसँग सम्बन्धित अन्तर मन्त्रालयगत कार्यको समन्वय,
१२. सीमान्तकृत, विभिन्न वर्ग र समुदायमा रहेका गरिबको पहिचान,
१३. सहकारी र गरिबी निवारणका क्षेत्रमा कार्यरत राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाको प्रवर्द्धन, कामको समन्वय, अनुगमन र मूल्याङ्कन,
१४. सहकारी र गरिबी निवारणसम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान, सर्वेक्षण,
१५. सहकारीसम्बन्धी क्षमता अभिवृद्धि,
१६. सहकारी र गरिबी निवारणसम्बन्धी आयोजनाको संभाव्यता अध्ययन, कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्याङ्कन,
१७. सहस्राब्दी विकास लक्ष्य (गरिबी निवारणसम्बन्धी),
१८. राष्ट्रिय सहकारी विकास बोर्ड,
१९. सहकारी संघ-संस्था ।

३. निकायमा रहने कर्मचारी संख्या र कार्य विवरणः

(क) दरबन्दी विवरण

क्र.सं.	पद	श्रेणी	सेवा	समूह	कुल कायम हुने दरबन्दी
१.	सचिव	विशिष्ट			१
२.	सह-सचिव	रा.प.प्र.	प्रशासन		२
३.	उप-सचिव	रा.प.द्वि.	प्रशासन	सा.प्र.	६
४.	उप-सचिव (कानून)	रा.प.द्वि.	न्याय	कानून	१
५.	उप-सचिव (लेखा)	रा.प.द्वि.	प्रशासन	लेखा	१
६.	तथ्याङ्क अधिकृत	रा.प.द्वि..(प्रा.)	ने.आ.यो.तथा तथ्याङ्क	जनरल स्टा.	१
७.	शाखा अधिकृत	रा.प.तृ.	प्रशासन	सा.प्र.	१०

क्र.सं.	पद	श्रेणी	सेवा	समूह	कुल कायम हुने दरबन्दी
८.	लेखा अधिकृत	रा.प.तृ.	प्रशासन	लेखा	२
९.	स. कृषि अर्थ विज्ञ	रा.प.तृ. (प्रा.)	कृषि सेवा	ए.इ.मा.एण्ड स्टा	१
१०.	कम्प्युटर अधिकृत	रा.प.तृ. (प्रा.)	विविध		१
११.	नायव सुब्बा	रा.प.अनं.प्रथम	प्रशासन	सा.प्र.	११
१२.	लेखापाल	रा.प.अनं.प्रथम	प्रशासन	लेखा	२
१३.	कम्प्युटर अपरेटर	रा.प.अनं.प्रथम	विविध		४
१४.	खरिदार	रा.प.अनं.द्वि.	प्रशासन	सा.प्र.	३
१५.	सह-लेखापाल	रा.प.अनं.द्वि.	प्रशासन	लेखा	१
१६.	हुलका सवारी चालक	श्रेणी विहिन	इन्जि	जन.मेकानिक	६
१७.	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	प्रशासन	सा.प्र.	९
	जम्मा				६२

(ख) कर्मचारी विवरण

सि.नं.	कर्मचारीको नाम	पद	शाखा/महाशाखा	कार्यालयको नं.	मोबाइल नं.
१	श्री शारदाप्रसाद त्रिताल	सचिव		४२११८६०	९८४११११३२३
२	श्री सुरेश प्रधान	सह-सचिव	योजना तथा गरिबी निवारण महाशाखा	४२०००५८	९८४१३९९७५२
३	श्री	सह-सचिव	सहकारी तथा व्यवस्थापन महाशाखा	४२११७८१	
४	श्री विजुकुमार श्रेष्ठ	उप-सचिव	सहकारी प्रबर्द्धन शाखा	४२११७९०	९८४१२२३१६६
५	श्री उपेन्द्रबहादुर ढुंगाना	उप-सचिव	प्रशासन तथा जनशक्ति विकास शाखा	४२११६५७	९८५११४८३३५
६	श्री शिवप्रसाद रिजाल	उप-सचिव	उ.पा.प.काज		
७	श्री ज्ञानेन्द्र प्रसाद ढकाल	उप-सचिव	अ.दु.अ.आ.काज		
८	श्री अनन्तकुमार बस्नेत	उप-सचिव	गरिबी निवारण शाखा	४२०००८०	९८४१६८३०६५
९	श्री रमेश अधिकारी	उप-सचिव	योजना तथा नीति तर्जुमा शाखा	४२११९०६	९८४१४२४७७०
१०	श्री शिवराज न्यौपाने	उप-सचिव (तथ्याङ्क)	अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा अनुसन्धान शाखा	४२०००६०	९८४१४४१९५१
११	श्री भगवानलाल श्रेष्ठ	उप-सचिव (कानून)	ऐन, नियम, परामर्श शाखा	४२०००७३	९८४१३६७५०९
१२	श्री विष्णुहरि वारले	उप-सचिव (लेखा)	आर्थिक प्रशासन शाखा	४२११५७६	९८४१६६३९३
१३	श्री कल्किका श्रेष्ठ	शाखा अधिकृत	सहकारी प्रबर्द्धन शाखा	४२००४२०	९८४१७३६७८८
१४	श्री राजेन्द्र पोखरेल	शाखा अधिकृत	गरिब घर परिवार काज	४२०००८०	
१५	श्री गुणा राई	शाखा अधिकृत	गरिबी निवारण शाखा	४२०००८०	९८४१२४३५०
१६	श्री	शाखा अधिकृत	प्रशासन तथा जनशक्ति विकास शाखा	४२११६९०	
१७	श्री गोविन्द प्रसाद पाण्डे	शाखा अधिकृत	प्रशासन तथा जनशक्ति विकास शाखा	४२११६९०	९८६०९२८१२८
१८	श्री कला कुमारी गैहे	शाखा अधिकृत	योजना तथा नीति तर्जुमा शाखा	४२११९७६	९८४१९३९०२३
१९	श्री राममणि अधिकारी	शाखा अधिकृत	सहकारी प्रबर्द्धन शाखा	४२००४२०	९८४९६३५३७८
२०	श्री निलकण्ठ काफ्ले	शाखा अधिकृत	अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा अनुसन्धान शाखा	४२०००६०	९८४७५८८०३०
२१		शाखा अधिकृत			
२२		शाखा अधिकृत			
२३		स.कृषि अर्थ विज्ञ			
२४	श्री राजन न्यौपाने	लेखा अधिकृत	आर्थिक प्रशासन शाखा	४२११५७६	९८४१३३४४०७
२५		लेखा अधिकृत			
२६	श्री सनत कुमार न्यौपाने	कम्प्युटर अधिकृत	योजना तथा नीति तर्जुमा शाखा	४२११९७६	९८४१६१५४८०
२७	श्री सूर्यकुमार श्रेष्ठ	नायव सुब्बा	प्रशासन तथा जनशक्ति विकास शाखा	४२११६९०	
२८	श्री कमला कार्की	नायव सुब्बा	श्रीमान् सचिवज्यूको नीजि सचिवालय	४२११८६०	

सि.नं.	कर्मचारीको नाम	पद	शाखा/महाशाखा	कार्यालयको नं.	मोबाइल नं.
२९		नायव सुब्बा			
३०	श्री कृष्णप्रसाद भुसाल	नायव सुब्बा	स्टोर		९८४९७०९८९७
३१	श्री अमृता दुरा	नायव सुब्बा	प्रशासन तथा जनशक्ति विकास शाखा	४२९९६९०	९८४९३६२६९५
३२		नायव सुब्बा	सहकारी प्रबर्द्धन शाखा	४२००४२०	
३३	श्री भरतमणि सापकोटा	नायव सुब्बा	अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा अनुसन्धान शाखा	४२०००६०	९८४९६४५०३०
३४	श्री भरतकुमार भण्डारी	नायव सुब्बा	योजना तथा नीति तर्जुमा शाखा	४२९९९७६	९८४५३७३९९०
३५	श्री तिलक बहादुर के.सी.	नायव सुब्बा	योजना तथा गरिवी निवारण महाशाखा	४२०००५८	९८४७८५२२३९
३६	श्री सामना सुवेदी	नायव सुब्बा	माननीय मन्त्रीज्यूको नीजि सचिवालय	४२९९७५५	९८५९९२०२९८
३७		नायव सुब्बा			
३८	श्री कवि तिम्सिना	लेखापाल	आर्थिक प्रशासन शाखा	४२९९५७६	९८५२०५२३२०
३९	श्री	लेखापाल	आर्थिक प्रशासन शाखा	४२९९५७६	
४०	श्री नीरज बलामी	कम्प्युटर अपरेटर	प्रशासन तथा जनशक्ति विकास शाखा	४२९९६९०	९८४९६४९९३
४१	श्री अमर अधिकारी	कम्प्युटर अपरेटर	अ.दु.अ.आ. काज		
४२	श्री प्रतिभा अधिकारी	कम्प्युटर अपरेटर	सेवा करार		
४३	श्री महानन्द जोशी	कम्प्युटर अपरेटर	सेवा करार		
४४	श्री विमला बास्तोला	खरिदार	सहकारी तथा व्यवस्थापन महाशाखा	४२९९७८९	९८४९२८७८२६
४५		खरिदार			
४६		खरिदार			
४७		स.ले.पा.			
४८	श्री चित्रबहादुर कार्की	ह.स.चा.			
४९	श्री रामकृष्ण मानन्धर	ह.स.चा.			
५०	श्री मिनु गोले	ह.स.चा.			
५१	श्री सानुकान्छा श्रेष्ठ	ह.स.चा.			
५२	श्री सानुकुमार देसार	ह.स.चा.			
५३	श्री जितेन्द्र चित्रकार	ह.स.चा.			
५४	श्री होमबहादुर बस्नेत	का.स.	योजना तथा गरिवी निवारण महाशाखा	४२०००५८	९८४९७८९७९४
५५	श्री सविना डंगोल	का.स.	दर्ता/चलानी		९८४९८०७६४०
५६	श्री दिपा कार्की	का.स.	सेवा करार		
५७	श्री अनुसुया पौडेल	का.स.	सेवा करार		
५८	श्री विमला दुलाल	का.स.	सेवा करार		
५९	श्री कृष्ण बहादुर खत्री	का.स.	सेवा करार		
६०	श्री अनु तामाङ	का.स.	सेवा करार		
६१	श्री किशोर भुजेल	का.स.	सेवा करार		
६२	श्री शशीकला खत्री	का.स.	सेवा करार		

४. निकायबाट प्रदान गरिने सेवा :-

१. सहकारीको विकास तथा अनुगमन गर्ने ।
२. देशको गरिवीको अवस्था पहिचान गर्न सर्वेक्षण गर्ने ।
३. सहकारीको माध्यमबाट गरिवी निवारणमा सहयोग गर्ने ।

५. सेवा प्रदान गर्ने निकायको शाखा र जिम्मेवार अधिकारी-

महाशाखा तथा शाखाको कार्यविवरण

क) सहकारी तथा व्यवस्थापन महाशाखा

- ❖ सहकारी र गरिबी निवारण सम्बन्धी नीति, योजना तथा कार्यक्रमको तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्ने,
- ❖ सहकारी र गरिबी निवारण सम्बन्धी कानून, नियम तर्जुमा गर्ने,
- ❖ अन्तर्राष्ट्रिय सहकारी संगठनसंग समन्वय र सम्पर्क गर्ने,
- ❖ जिन्सी प्रशासन सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- ❖ कर्मचारी प्रशासन सम्बन्धी कार्य,
- ❖ राष्ट्रिय सहकारी विकास बोर्ड सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- ❖ सहकारी सम्बन्धी क्षमता अभिवृद्धि गर्ने कार्य,
- ❖ निर्देशित अन्य कार्य ।

१. प्रशासन तथा जनशक्ति विकास शाखा

- ❖ आन्तरिक प्रशासन,
- ❖ कर्मचारी प्रशासन सम्बन्धी,
- ❖ स्वदेशी एवं वैदेशिक छात्रवृत्ति, तालिम आदि सम्बन्धी कार्य,
- ❖ तोकिएका अन्य कार्य ।

२. सहकारी प्रवर्द्धन शाखा

- ❖ सहकारी शिक्षा, सूचना र तालिम सम्बन्धी,
- ❖ सहकारी संघ संस्थाको प्रवर्द्धन गर्ने सम्बन्धी,
- ❖ सहकारी प्रवर्द्धन सम्बन्धी लक्षित कार्यक्रम संचालन गर्ने,
- ❖ सरकार-सहकारी साझेदारी कार्यक्रम संचालन गर्ने,
- ❖ सहकारी संघ संस्थाको सुशासन सम्बन्धी,
- ❖ पुराना संघ संस्था सम्बन्धी कार्य,
- ❖ तोकिएका अन्य कार्य ।

३. ऐन, नियम परामर्श शाखा

- ❖ सहकारी ऐन, नियम सम्बन्धी,
- ❖ सहकारी एवं गरिबी निवारण सम्बन्धी संघ संस्थाको मापदण्ड तर्जुमा गर्ने,
- ❖ मन्त्रालय सम्बद्ध ऐन नियमको तर्जुमा,
- ❖ तोकिएका अन्य कार्य ।

४. आर्थिक प्रशासन शाखा

- ❖ आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी सम्पूर्ण काम,
- ❖ बेरुजु फछ्यौट सम्बन्धी काम,
- ❖ तोकिएका अन्य कार्य ।

ख) योजना तथा गरिबी निवारण महाशाखा

- ❖ सहकारी र गरिबी निवारण सम्बन्धी नीति, योजना तथा कार्यक्रमको समन्वय, अनुगमन र मूल्यांकन गर्ने,
- ❖ सहकारी संघ संस्थाको विकास, सुदृढीकरण र नियमन गर्ने,
- ❖ सहकारीको प्रवर्द्धन र संरक्षण गर्ने,
- ❖ सहकारी र गरिबी निवारणसंग आवद्ध संघ संस्थाको अनुगमन, रेखदेख र नियमन गर्ने,
- ❖ सहकारी र गरिबी निवारणसंग सम्बन्धित अन्तर मन्त्रालयगत कार्यको समन्वय गर्ने,
- ❖ सीमान्तकृत, विभिन्न वर्ग र समुदायमा रहेका गरिबको पहिचान गर्ने,
- ❖ सहकारी र गरिबी निवारणका क्षेत्रमा कार्यरत राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाको प्रवर्द्धन, कामको समन्वय, अनुगमन र मूल्यांकन गर्ने,
- ❖ सहस्राब्दी विकास लक्ष्य (गरिबी निवारण सम्बन्धी) हासिल गर्ने सम्बन्धी विषय
- ❖ सहकारी संघ संस्थाको अद्यावधिक विवरण तयार गर्ने,
- ❖ निर्देशित अन्य कार्य ।

१. योजना तथा नीति तर्जुमा शाखा

- ❖ सहकारी एंव गरिबी निवारण सम्बन्धी वार्षिक र अवधिक योजना तर्जुमा,
- ❖ सहकारी एंव गरिबी निवारण सम्बन्धी नीति निर्माण गर्ने,
- ❖ सहकारी संघ संस्थाहरुलाई संचालन तथा पूँजीगत अनुदान सहयोग सम्बन्धी,
- ❖ सहकारी एंव गरिबी निवारण सम्बन्धी क्षेत्रीय एंव अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्थाहरुसंगको सम्बन्ध,
- ❖ तोकिएका अन्य कार्य ।

२. गरिबी निवारण शाखा

- ❖ गरिबी निवारण कोष सम्बन्धी,
- ❖ गरिबी निवारण सम्बन्धी मापदण्डको निर्धारण, रेखांकन (Mapping) तथा पहिचान गर्ने,
- ❖ गरिबीको स्थिती र अवस्था बारे अध्ययन र अनुसन्धान गर्ने,
- ❖ गरिबी निवारणका लक्षित कार्यक्रम संचालन र समन्वय गर्ने,
- ❖ गरिबी निवारणसंग सम्बन्धित राष्ट्रिय एंव अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्थासित सम्पर्क एंव समन्वय गर्ने,
- ❖ तोकिएका अन्य कार्य ।

३. अनुगमन, मूल्यांकन तथा अनुसन्धान शाखा

- ❖ सहकारी संघ संस्थाको अनुगमन र नियमन,
- ❖ सहकारी सम्बन्धी अध्ययन अनुसन्धान,
- ❖ सहकारीको राष्ट्रिय तथ्यांक व्यवस्थापन,
- ❖ तोकिएका अन्य कार्य ।
- ❖ सहकारी एंव गरिबी निवारण सम्बन्धी कार्यक्रम/आयोजनाको अनुगमन तथा मूल्यांकन ।

६. सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने दस्तुर र अवधिः

सि.नं.	कामको विवरण	काम सम्पन्न गर्ने अवधि	सम्पर्क अधिकारी/महाशाखा प्रमुख/शाखा प्रमुख	लाग्ने दस्तुर
१.	मन्त्रालयसित सम्बन्धित सूचनाहरू उपलब्ध गराउने	१५ दिन भित्र	सूचना अधिकारी	सामान्य आकारको कागजमा सूचनाको लागि प्रतिपृष्ठ रु. ५।- ठूलो आकारको कागजमा सूचनाको लागि प्रतिपृष्ठ रु. १०।- प्रति डिस्क्रेट, सिडि रु. ५०।-
२.	सम्पादित कार्यको भुक्तानी	१५ दिन भित्र	लेखा प्रमुख	नलाग्ने
३.	धरौटी फिर्ता	१५ दिन भित्र	लेखा प्रमुख	नलाग्ने
४.	भन्सार छुट सुविधा	७ दिन	सहकारी प्रवर्द्धन शाखा प्रमुख	नलाग्ने

७. निर्णय गर्ने प्रक्रिया र अधिकारीः

शाखा-महाशाखा-सचिवस्तर-मन्त्रीस्तर-मन्त्रीपरिषद्

८. निर्णय उपर उजुरी सुन्ने अधिकारी-

सि.नं.	कामको विवरण	सम्पर्क अधिकारी/महाशाखा प्रमुख/शाखा प्रमुख	गुनासो सुन्ने अधिकारी
१.	मन्त्रालयसित सम्बन्धित सूचनाहरू उपलब्ध गराउने	सूचना अधिकारी	सचिव
२.	सम्पादित कार्यको भुक्तानी	लेखा प्रमुख	सचिव
३.	धरौटी फिर्ता	लेखा प्रमुख	सचिव
४.	भन्सार छुट सुविधा	सहकारी प्रवर्द्धन शाखा प्रमुख	सचिव

९. सम्पादन गरेको कामको विवरणः

मिति २०७३।०४।०१ देखि ०७३।०६।३० सम्म भएका प्रमुख कार्यहरूः

- ❖ आ.व. २०७३।७४ को वार्षिक कार्यक्रम, सोको कार्ययोजना, खरिद योजना स्वीकृत गरी कार्यान्वयनको लागि मातहत कार्यालयहरूमा पठाइएको ।
- ❖ COPOMIS कार्यान्वयनका लागि परामर्शदातासँग Annual Maintenance Contract (AMC) सम्पन्न भएको । DFID सँगको सहयोगमा परामर्शदाताबाट COPOMIS को Gap Analysis प्रतिवेदन प्राप्त भएको ।
- ❖ सुनसरीको इनरुवामा कर्मचारीहरूको लागि COPOMIS User Level तालिम सम्पन्न गरिएको ।
- ❖ २०७३ भाद्र १४ मा आ.व. २०७३।७४ को स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रमहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयन सम्बन्धी गोष्ठी आयोजना प्रमुखहरूको लागि केन्द्रीय सहकारी प्रशिक्षण केन्द्रमा सम्पन्न भएको ।
- ❖ सहकारी संघसंस्थाहरूलाई उपलब्ध गराउने अनुदान सम्बन्धी कार्यविधि , २०७३ तर्जुमा गरी अर्थ मन्त्रालय र कानून मन्त्रालयमा रायको लागि पठाइएको ।
- ❖ सहकारी संघसंस्थाहरूको लेखा प्रणालीमा एकरूपता कायम गर्ने उद्देश्यले लेखामान , लेखासूची तयार गर्नका लागि ToR स्वीकृत भइसकेको र कार्यान्वयनको लागि परामर्श सेवा खरिद प्रक्रियामा रहेको ।

- ❖ सहकारी ऐन २०७३ विधेयकको रूपमा मिति २०७३।४।७ मा व्यवस्थापिका संसद्मा दर्ता गरिएको ।
- ❖ स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम बमोजिम थप १५ वटा डिभिजन सहकारी कार्यालय खडा गर्न र डिभिजन सहकारी कार्यालय, जनकपुर र सुर्खेतलाई सहकारी प्रशिक्षण तथा डिभिजन कार्यालयमा रूपान्तरण गर्न संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण समिति गठन गरिएको ।
- ❖ नेपालको संविधानको धारा ५३ तथा सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) ऐन २०६४ को दफा ४१ बमोजिमको वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयार गरी प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयमा पठाइएको । साथै सो प्रतिवेदन यस मन्त्रालयको वेबसाइट मार्फत् प्रकाशन गरिएको ।
- ❖ यस मन्त्रालयबाट आ.व. २०७२/७३ मा अनुगमन गरिएका ३८ वटा जिल्लास्थित कार्यालयहरूको एकीकृत अनुगमन प्रतिवेदन तयार गर्ने कार्य सम्पन्न भएको । साथै सो प्रतिवेदन यस मन्त्रालयको वेबसाइट मार्फत् प्रकाशन गरिएको ।
- ❖ आ.व. २०७३/७४ को स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम अनुसार गरिबी निवारण सम्बन्धी कार्यक्रमको संभाव्यता अध्ययनको कार्यक्रम रहेको छ । उक्त संभाव्यता अध्ययनको कार्यलाई नेपालको संविधान , २०७२ को संघीय संरचना बमोजिम प्रदेशहरूलाई समेत समावेश गर्ने गरी अध्ययन गर्न परामर्श सेवा खरिदको लागि आशयपत्र (EOI) लिने सम्बन्धमा सार्वजनिक सूचना प्रकाशन गरिएको । प्राप्त आशयपत्र (EOI) हरूको मूल्याङ्कन कार्य भइरहेको ।
- ❖ संयुक्त राष्ट्र संघले सन् १९९३ देखि हरेक वर्ष अक्टोबर १७ लाई अन्तर्राष्ट्रिय गरिबी निवारण दिवस (International Day for The Eradication of Poverty) मनाउँदै आएको सन्दर्भमा यस मन्त्रालयको तर्फबाट माननीय मन्त्रीज्यू र श्रीमान् सचिवज्यूको शुभकामना मन्तव्य राष्ट्रिय दैनिक गोरखापत्रमा प्रकाशन गरिएको ।
- ❖ मन्त्रालयमा दिगो विकास लक्ष्य(SDG) कार्यान्वयन इकाई स्थापना गर्ने प्रक्रिया अगाडि बढाइएको ।
- ❖ **गरिबी घरपरिवार सर्भेक्षणको डाटा इन्ट्री:** अछाम, बझाङ, बाजुरा, कैलाली, जुम्ला, हुम्ला, मुगु, डोल्पा, कालीकोट, जाजरकोट, बर्दिया, रुकुम, रोल्पा, प्यूठान, अर्घाखाँची, कपिलवस्तु, तनहुँ, बागलुङ, गोरखा, रामेछाप, सिन्धुली, रौतहट, सिराहा, खोटाङ, भोजपुर गरी २५ जिल्लाहरूमा गरिब घरपरिवार पहिचान सर्भेक्षणको कार्यको डाटा इन्ट्रीको कार्य सम्पन्न भएको छ । यी २५ जिल्लाहरूमा घरपरिवारहरूको सर्वेक्षणबाट प्राप्त तथ्यांकको विश्लेषण गरी प्रारम्भिक रूपमा पहिचान भएका कूल ३,५६,४१८ घरपरिवारहरूको सूचीमाथि स्थानीय तहबाट गुनासो सुनुवाई मार्गनिर्देशिका, २०७२ बमोजिम गुनासो सुनुवाई गर्ने कार्य भइरहेको छ ।
- ❖ **गरिब घरपरिवार परिचयपत्रको ढाँचा संकलन:** परिचयपत्रको ढाँचा तय गर्ने सम्बन्धमा नेपाल सरकारका विभिन्न मन्त्रालय र विभागबाट तयार भएका आ-आफ्नो मन्त्रालयबाट जारी भएका नमुना परिचयपत्र र परिचयपत्र वितरणको कार्यविधि तयार गर्ने कार्य भइरहेको छ ।
- ❖ **पूर्वाधार पुनर्निर्माण सम्बन्धी**
  - मन्त्रालयको भवन निर्माण गर्न लगत स्टिमेन्ट तयार गर्न सिंहदरबार सचिवालय पुनःनिर्माण समितिमा पठाइएको ।

❖ फर्निचर एवं मेशिनरी सामान खरिद

- सोफा आवश्यकता अनुसार खरिद भएको ।

❖ सवारी साधन खरिद

- गाडी खरिद गर्न खरिद इकाइबाट प्रक्रिया अघि बढिरहेको ।

१०. सूचना अधिकारी र प्रमुखको नाम र पद:

प्रमुखको नाम: श्री शारदाप्रसाद त्रिताल

पद: सचिव

सम्पर्क नं. ४२११८६०

मोबाइल नं.: ९८४१११३२३

इमेल: strital@gmail.com

सूचना अधिकारीको नाम: श्री उपेन्द्रबहादुर ढुंगाना

पद: उप-सचिव

सम्पर्क नं. ४२११६५७

मोबाइल नं. ९८५११४८३३५

इमेल: upendra77@hotmail.com

११. ऐन, नियम, विनियम, निर्देशिकाको सूची -

सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालयसंग सम्बन्धित नीति, ऐन र नियमहरू निम्नानुसार रहेका छन्:

(क) सहकारी ऐन, २०४८

(ख) सहकारी नियमावली, २०४९

(ग) राष्ट्रिय सहकारी विकास बोर्ड ऐन, २०४९

(घ) राष्ट्रिय सहकारी नीति २०६९

(ङ) सहकारी संघसंस्थाहरूको नियमन, अनुगमन र लेखापरीक्षण सम्बन्धी मापदण्ड, २०६८

(च) गरिब घरपरिवार पहिचान र परिचयपत्र व्यवस्थापन तथा वितरण निर्देशिका, २०६९

१२. आम्दानी, खर्च तथा आर्थिक कारोवार सम्बन्धी अघावधिक विवरणः

नेपाल सरकार

सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय

सिङ्घदरबार

खर्चको फाटवारी

बजेट शिर्षक कोड:- ३५२०११-३

आ.ब.- २०७३/२०७४

बजेट शिर्षक नाम:-सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय

महिना:- आश्विन

महिनाको खर्च	मसान्त सम्मको निकास	रकम नं.	शिर्षक	वार्षिक बजेट	मसान्त सम्मको खर्च	बाँकी बजेट	निकास बाँकी
२३४७७८२.३०		२११११	तलब	१९५४७०००.००	४९२७८२१.६०	१४६१९१७८.४०	
३६०००.००		२१११३	महंगी भत्ता	५६४०००.००	११२०००.००	४५२०००.००	
१००४७५.००		२१११९	अन्त भत्ता	६०००००.००	१५४१००.००	४४५९००.००	
		२११२१	पोशाक	३४५०००.००		३४५०००.००	
७२१५.००		२२१११	पानी तथा विजुली	९७७०००.००	१०९०९०.००	८६७९१०.००	
२३७८.००		२२११२	संचार महसूल	४८००००.००	७३४.००	४७२८६६.००	
१५३०३०.००		२२२११	इन्धन	१६५६०००.००	४२४६७५.३३	१२३१३२४.६७	
३४३३३३.००		२२२१२	संचालन तथा मर्मत सभार	१६९००००.००	३६५२५३.००	१३२४७४७.००	
		२२२१३	बीमा	२०००००.००		२०००००.००	
१८९९५.००		२२३११	कार्यालय सम्बन्धी खर्च	१७०००००.००	१९९९५.००	१५०००८५.००	
		२२३१४	इन्धन- अन्य प्रयोजन	१०५०००.००		१०५०००.००	
३०८६६५.००		२२४११	सेवा र परामर्श खर्च	१०८६०५०००.००	३९७६५३.००	१०८२०७३४७.००	
८५३९१०.००		२२४१२	अन्य सेवा शुल्क	३११६०००.००	८७९८७०.००	२२३६१३०.००	
		२२५११	कर्मचारी तालिम	१३०००००.००	६०००.००	१२९४०००.००	
४१९५०.००		२२५१२	सीप विकास र जनचेतना तालिम तथा गोष्ठी	३९४६०००.००	९१९५०.००	३८५४०५०.००	
१०९१६२३.००		२२५२२	कार्यक्रम खर्च	३४३६००००.००	१२०९२८०.००	३३१५०७२०.००	
११२५९५.००		२२६११	अनुगमन, मूल्यांकन खर्च	१८५००००.००	१४९६९५.००	१७००३०५.००	
		२२६१२	भ्रमण खर्च	३०००००.००		३०००००.००	
८४४१५.००		२२७११	वित्तिघ खर्च	६२५०००.००	११२८७०.००	५१२१३०.००	
		२२९११	भैपरी आउने चालु खर्च	५००००००.००		५००००००.००	
		२६४१३	अन्य संस्था तथा व्यक्तिलाई चालु अनुदान सःशर्त	१०१२००००.००		१०१२००००.००	
१०६७८०.००		२६४२३	अन्य संस्था तथा व्यक्तिलाई पूँजीगत अनुदान सःशर्त	२०१५०००००.००	१०६७८०.००	२०१३९३२२०.००	
		२२५२९	अन्य कार्यक्रम खर्च	६०००००.००		६०००००.००	
५८४४११६.३०			यस महिना सम्मको जम्मा	३९९१८६०००.००	९२५४०८६.९३	३८९९३१९३.०७	

कोषको अवस्था

यस महिना सम्मको निकासः	बकैको नाम:-	बकै खाता नं.:-
जम्मा खर्च:- ९२५४०८६.९३	बैक बाँकी:- -९,२५४,०८६.९३	सापटी तिर्न बाँकी :- .००
जम्मा पेशकी बाँकी:- १०८२०००.००	नगद बाँकी:- .००	सापटी आउन बाँकी :- .००
खुद खर्च पेशकी कटाई:- ८१७२०८६.९३	जम्मा बाँकी:- -९,२५४,०८६.९३	दाखिला बाँकी :- .००

तयार गर्ने-

(Signature)

पेश गर्ने-

सदर गर्ने-

आ.लपे गर्ने-

म.लपे गर्ने-

१

१३. तोकिए बमोजिमका अन्य विवरण:- x

१४. अधिल्लो आर्थिक वर्षमा सार्वजनिक निकायले कुनै कार्यक्रम वा आयोजना सञ्चालन गरेको भए सोको विवरण २०७३।०१।०१ देखि २०७३।०३।३१ सम्मको विवरणमा सार्वजनिक गरिएअनुसार ।

• बेरुजूको स्थिति:

सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरूको आ. व. २०७२।७३ सम्मको बेरुजू र जम्मा बेरुजू (रु. हजारमा) - ५५००२
जम्मा फछ्यौट (रु. हजारमा) - २७८९९
जम्मा फछ्यौट (प्रतिशत) - ५०.७९

सुशासन सम्बन्धीका कार्य: मन्त्रालयले सुशासन सम्बन्धमा निम्न कार्यहरू गरेको छ:

- ❖ मन्त्रालयसंग सम्बन्धित जानकारीहरू मन्त्रालयको वेबसाइट www.mocpa.gov.np मा राखी समय समयमा अद्यावधिक गर्ने गरिएको छ ।
- ❖ सूचनाको हकसम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५ (३) र नियमावलीको नियम ३ बमोजिम सार्वजनिक गर्नुपर्ने विवरण हरेक ३/३ महिनामा सार्वजनिक गर्ने गरिएको छ ।
- ❖ मन्त्रालयमा एक सूचना अधिकारी तोकिएको संविधान प्रदत्त सूचनाको हकअनुसार माग भएका सूचनाहरू सूचना अधिकारीमार्फत प्रदान गर्ने गरिएको छ ।
- ❖ प्रवक्ता एवं सहायक प्रवक्ता तोकिएको मन्त्रालय सम्बद्ध जानकारीहरू समय समयमा प्रवक्ता र सहायक प्रवक्तामार्फत सार्वजनिक गर्ने गरिएको छ ।
- ❖ मन्त्रालय सम्बद्ध गतिविधिहरूका सम्बन्धमा पत्रकारहरूसंग अन्तर्क्रिया गर्ने गरिएको छ ।
- ❖ मन्त्रालय र मातहत निकायहरूसंग सम्बन्धित परेका उजुरी एवं गुनासोहरू उपर समयमा नै सुनुवाई एवं छानविन गरी फछ्यौट र कारवाही गर्ने गरिएको छ ।
- ❖ मन्त्रालय र मातहत निकायबाट प्रदान गरिने सेवा सुविधा र सो का लागि जिम्मेवार पदाधिकारीहरू सम्बन्धमा नागरिक बडापत्र राखी सर्वसाधारणलाई जानकारी गराइएको छ ।

१५. सार्वजनिक निकायको वेबसाइट भए सोको विवरण:-

www.mocpa.gov.np

१६. सार्वजनिक निकायले प्राप्त गरेको बैदेशिक सहायता, ऋण, अनुदान एवं प्राविधिक सहयोग र सम्झौता सम्बन्धी विवरण:-

(क) कार्यक्रम/आयोजनाको नाम: पश्चिम उच्च पहाडी गरिबी निवारण आयोजना

पश्चिम उच्च पहाडी गरिबी निवारण आयोजना सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय र संघिय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयको संयुक्त प्रयास एवं जिम्मेवारी र कृषि विकासका लागि अन्तर्राष्ट्रिय कोष

(International Fund for Agricultural Development) को ऋण तथा अनुदान सहयोगमा सुदुर पश्चिम र

मध्यपश्चिमान्चलका आठबटा जिल्लाहरूका १५३ वटा गा.वि.स.हरूमा अति विपन्न तथा गरिव वर्गहरूलाई लक्षित गरी संचालन भईरहेको छ ।

यस कार्यक्रमका तीन तरणहरूमध्ये दुईवटा चरणहरू तत्कालिन स्थानिय विकास मन्त्रालयबाट सम्पन्न भएको र कार्यक्रमको तेस्रो चरण आर्थिक वर्ष २०६९।७० देखि सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालयबाट संचालन भईरहेको छ । यस आयोजनाको तेस्रो चरणको चारवर्षे अवधि सन् २०१६ को अक्टोबर महिनासम्म रहेको छ ।

(ख) कार्यक्रम/आयोजनाको नाम: Nepal- German Cooperation Program, The Inclusive Development of Economy (INCLUDE)

१. अर्थ मन्त्रालय, उद्योग मन्त्रालय र GIZ बीच भएको समझदारी अनुरूप आर्थिक वर्ष २०७१।७२ मा INCLUDE कार्यक्रम अन्तर्गत GIZ बाट यस मन्त्रालयलाई प्राविधिक सहयोग प्राप्त भएको । यस कार्यक्रम अन्तर्गत GIZ बाट सार्वजनिक खरिद विज्ञ र सहकारी तथा गरिबी सम्बन्धी व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (Cooperatives and Poverty related Management Information System) मा सहजीकरण गर्न सूचना प्रविधि विज्ञ उपलब्ध गराउने कार्य भएको छ । साथै यस कार्यक्रम अन्तर्गत प्युठान, दाङ्ग, सुर्खेत, बाँके र कैलाली जिल्लाका उत्पादनमूलक सहकारी संस्थाहरूको बजारीकरण सहयोग अन्तर्गत मूल्य श्रृंखला अभिवृद्धि गर्ने कार्यक्रम रहेको छ । ५ मिलियन यूरोको सहयोग हुने उक्त कार्यक्रमको Operational Plan स्वीकृत भएको छ ।

२. साथै आर्थिक वर्ष २०७१।७२ मा राष्ट्रिय सहकारी नीति, २०६९ को कार्यान्वयन कार्ययोजना तयार र मन्त्रालय तथा मातहत निकायहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने कार्यका लागि आवश्यकता पहिचान सम्बन्धी अध्ययन प्राविधिक सहयोग अन्तर्गत सम्पन्न भएको छ । साथै यस अवधिमा Review of the Cooperative Sector in Nepal, Study of Capacity Development Program सम्पन्न भई हालसम्म मन्त्रालयलाई सूचना प्रविधि विज्ञको सहायता प्राप्त भइरहेको छ ।

३. INCLUDE को सहयोगमा राष्ट्रिय सहकारी प्रतिष्ठान स्थापना गर्न Capacity Development को क्षेत्रमा र यस मन्त्रालयको Communication Strategy निर्माण गर्ने कार्यक्रम रहेको छ ।

४. INCLUDE Operational Plan, २०१४ बमोजिम माथि उल्लेखित विषय समेतमा सन् २०१५ का निमित्त Management Information System (MIS), Policy Review, Donor Coordination (Support towards developing a strategic plan) तथा Capacity Development का लागि प्राविधिक सहयोग रहेको छ ।

१७. सार्वजनिक निकायले संचालन गरेको कार्यक्रम र सो को प्रगति प्रतिवेदन: – दफा ९, १२ र १४ मा उल्लेख भइसकेको ।

१८. सार्वजनिक निकायले वर्गीकरण तथा संरक्षण गरेको सूचनाको नामावली र त्यस्तो सूचना संरक्षण गर्न तोकिएको समयावधि – x

१९. सार्वजनिक निकायमा परेका सूचना माग सम्बन्धी निवेदन र सो उपर सूचना दिएको विवरण: – फ्रिडम फोरमका श्री तारानाथ दाहालसमेतले माग गर्नुभएको मन्त्रालय र मातहतका कार्यालयहरूका सवारी साधन संख्या, अवस्था तथा इन्धन र मर्मत सम्बन्धी खर्चको विवरण उपलब्ध गराइएको ।

२०. सार्वजनिक निकायका सूचनाहरू अन्यत्र प्रकाशन भएका वा हुने भएको भए सो को विवरण-x